

ГРОБ ЧАРЛСА ВИЉЕМА ТОПА

Пљевљаци не заборављају

Становници Пљеваља већ девет деценија
брину о гробу Чарлса Виљема Топа

Прочитао сам пре неки дан да „у једном скривеном кутку лондонског гробља, растао у коров – ороноу од небриге, накривљен, стоји скромни споменик подигнут посмртним остацима Слободана Јовановића, са одваљеним рељефом и словима са епитафа просутим по зараслом постаменту”...

Ко год познаје личност и дело Слободана Јовановића није остао равнодушан на текст г. Благоја Слијепчевића из Београда. У суровој српској збиљи боли и ова рана са лондонског гробља Кенсел Грин, на коме почива овај знаменити српски интелектуалац: председник САНУ, професор универзитета у Београду, правник, историчар, књижевник, публициста, војни министар, председник владе у емиграцији... Личност која се после скоро пола века последње деценије врло често спомиње, па је чак нашао место и на новој Динкићевој новчаници! Али, у српском невремену, када гори од Хиландара до Богородице Љевишке, тешко је урадити било шта, па и положити ковчег Слободана Јовановића на место које му припада.

За разлику од скривеног кутка гробља у Лондону, на коме је ето свој вечни починак нашао један умни Србин, на манастирском гробљу у Пљевљима у ње-

говом централном делу почива, већ скоро пуних девет деценија, један Енглез, члан санитарне војне мисије. Лечио је Чарлс Вилијем војнике и Пљевљаке од тифуса и сам подлегао овој болести 1915. године. По завршетку рата подиглоше му пљеваљски Срби у знак захвалности скромни споменик, а гроб одржавају и чувају као и гробове својих ближњих све до данашњих дана, а да се нико никада из енглеске дипломатије није заинтересовао за овог човека.

О Васкрсу 1993. године водио сам једног енглеског новинара и његову пријатељицу из Београда, који су тих дана боравили у Пљевљима, на гроб Чарлса Виљема, у нади да ће филмску сторију коју је направио емитовати у својој земљи, а касету како је обећао послати. Али, изгледа да је он због нечег другог био ту, па од обећања није било ништа. А Чарлс Виљем, како записа песник Миленко Јовић:

“Већ дуго је мртав; далеко од своје домовине; за коју још постоји на одложеним списковима; далеко од времена; када је живео; али на његов гроб; у санџачкој вароши; непозната рука; још спушта цвјетове”.

Тако то раде Срби, мистер Блер и комп.

Војкан Т. Бојовић,
Београд

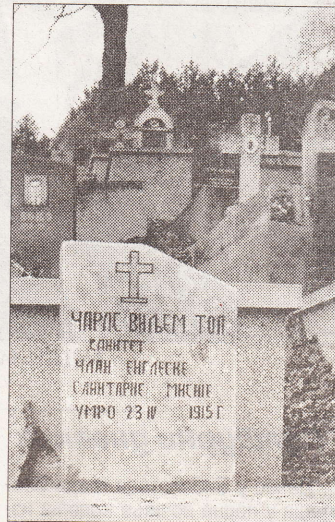
Још једном о Чарлсу Виљему

„Пљевљаци не заборављају”, 16. 4; „Молитва
за леџи Пеџет”, 21. 4.

Захваљујући др Жарку Вуковићу из Београда, Пљевљаци су после девет деценија сазнали нешто више о Чарлсу Виљему. Остаје да се још потврди исправка у његовом имену, а онда и на споменику, ако је заиста Торп а не Топ, како су забележили Пљевљаци.

А можда ће нам у свему томе помоћи они за које, како написа песник, Чарлс Виљем „још постоји на одложеним списковима”. Надајмо се да су их сачували, а до тада, име овог хуманог Енглеца који скоро један читав век почива крај манастира Св. Тројице, чуваће од заборављања ћирилична слова и трајна захвалност Пљевљака.

Војкан Т. Бојовић,
Београд

СПОМЕНИК ЧАРЛСУ ВИЉЕМУ

„ПОЛИТИКА” 10. V 2004